

Informal Competencies and their Validation (ICOVET)

Manual de utilizare a ghidului de interviu

Instrumentul de validare a competentelor dobandite in contexte informale, precum si recomandările de aplicare a acestuia au fost elaborate in cadrul proiectului Leonardo da Vinci “Competente informale si validarea acestora in educatia si formarea profesionala” (ICOVET). Documentul de fata reprezinta un efort comun al unui grup de practicieni si experti din sase tari europene. Institutiile care au colaborat la realizarea proiectului sunt urmatoarele :

AKC Ausbildungs- und Kulturzentrum Berlin, Germania

BFI Peters GmbH & Co. KG, Germania

CRED – Centrul de Cercetare si Dezvoltare Educationala, Marea Britanie

Deutsches Jugendinstitut, Germania

Ergon Kek, Grecia

INDOR, Spania

Institutul de Stiinte ale Educatiei, Bucuresti, Romania

Knownet, Marea Britanie

Nexus Research Co-operative Dublin, Irlanda

P&W praxis und wissenschaft projekt GmbH, Germania

Waterford Youth Service, Ireland

Proiectul ICOVET are trei mari obiective:

- Dezvoltarea unor metode sau instrumente de validare a competentelor relevante pentru parcursul de educatie si formare profesionala (VET) a tinerilor aflati in situatii defavorizate, competente ce sunt acumulate in contexte non-formale sau informale de educatie.
- Dezvoltarea unor strategii/metode/abordari legate de felul in care aceste competente pot fi valorificate in mod sistematic in educatia si formarea profesionala (sau in perioada anterioara participarii la sistemul de formare profesionala).
- Dezvoltarea unui modul de formare a formatorilor pe tema identificarii si valorificarii in cadrul sistemului de educatie si formare profesionala (si in perioada anterioara intrarii in sistem) a competentelor dobandite in contexte non-formale si informale de catre tinerii defavorizati.

Proiectul Leonardo da Vinci

ICOVET

MANUAL DE UTILIZARE A GHIDULUI DE INTERVIU

destinat stimulării reflecției interioare, conștientizării competențelor
și creșterii încrederii în sine a tinerilor defavorizați

1	ICOVET: considerații generale	4
2	Instrumentul de validare (întrebări și răspunsuri)	6
2.1	Instrumentul conține o listă prestabilită a întrebărilor ce trebuie parcurse în mod obligatoriu?	6
2.2	Cum organizăm interviul astfel încât să optimizăm aplicarea instrumentului?	7
2.3	Cum va fi condusă discuția?	7
2.4	Cine sunt interviatorii?	7
2.5	Interviatorii beneficiază de formare?	7
2.6	Cum au reacționat tinerii la testele anterioare?	8
2.7	Cât timp necesită un interviu?	8
2.8	Sursa primară pentru validarea competențelor sunt chiar relatările tinerilor. Este posibil ca aprecierea lor despre ei înșiși să fie exagerată sau inventată?	8
2.9	Aceasta demonstrează că nu există termeni de comparație între certificatele ICOVET și alte certificate care atestă competențele (diplome, certificate de absolvire obținute în sistemul formal)?	9
2.10	Competențele înregistrate prin instrumentul ICOVET sunt transferabile în formatul EuroPASS. Ce este EuroPASS?	9
3	Abordări pedagogice specifice și aspecte etice	9
3.1	Menționarea clară a obiectivelor și a valorii adăugate	9
3.2	Înțelegerea și respectarea diferențelor culturale	10
3.3	Limba în care se desfășoară interviul	10
3.4	Înțelegerea aspectelor ce țin de experiența de învățare anterioară	11
3.5	Asigurarea unui nivel optim de încredere reciprocă	11
3.6	Determinarea nivelului de așteptare al tânărului față de beneficiile viitoarelor experiențe de învățare	11
3.7	Acordați atenție strategiilor de supraviețuire și încercați să le înțelegeți	11
4	Sugestii practice pentru interviatori	12
4.1	Pregătirea contactului preliminar interviului	12
4.2	Alegerea spațiului de interviu	12
4.3	Folosiți exemple relevante	12
4.4	Profilul interviatorului	12
5	Adaptarea conținutului instrumentului	13
6	Pregătirea aplicării instrumentului	13
6.1	Obiective	13
6.2	Cum pot fi evidențiate competențele într-un interviu?	14
6.3	Cum pot fi validate competențele?	14
6.4	Proceduri	14
6.5	Ariile de activitate	15

7	Instrumentul de validare	17
7.1	Interese, hobby-uri, sport, socializare :Activități pe care le practici în timpul liber	17
7.2	Activități în gospodărie sau activități în familie	18
7.3	Școala sau formarea profesională	19
7.4	Implicare civică, socială și politică	20
7.5	Locul de muncă și experiența de lucru:	21
7.6	Stare de bine și sănătate:	22
7.7	Situații specifice de viață : Experiențe dificile de viață prin care ai trecut și soluțiile la care ai recurs.	23
7.8	Aptitudinile și abilitățile mele (nume, prenume)	24

1 ICOVET: considerații generale

Despre competențele “invizibile”

Proiectul ICOVET a pornit de la realitatea că tinerii pot dobândi o varietate largă de competențe în contexte non-formale și informale de învățare. Aceste abilități pot fi dezvoltate atunci când aceștia își asumă anumite responsabilități în cadrul familiei, când se întâlnesc cu prietenii sau când se implică în diverse activități sportive, muzicale sau la un loc de muncă, precum și ca un rezultat al muncii de voluntariat sau a activităților comunitare. Aceste abilități pot fi asociate cu capacitatea de a munci în echipă, cu capacități organizatorice, cu capacitatea de a fi flexibil și de încredere. De cele mai multe ori, tinerii nu sunt nici ei conștienți de toate aceste abilități pe care le dețin.

Competențele asimilate în astfel de contexte pot avea un rol foarte important în momentul în care aceștia participă la sistemul formal de educație și formare profesională. Aceste abilități și competențe nu pot fi însă folosite în mod sistematic deoarece ele tind să nu fie evidente, ci mai degrabă implicite sau “ascunse”. Acesta este în special cazul tinerilor defavorizați, pentru care experiența în sistemul formal de educație nu a fost încununată cu succes.

Nu de puține ori auzim că certificatele de absolvire a unei școli nu demonstrează întotdeauna nivelul real al capacităților tinerilor. Aceste certificate tind să neglijeze nivelul aptitudinilor de bază și a cunoștințelor procedurale. Există, în mod special, o lacună în ceea ce privește informațiile referitoare la aptitudinile și competențele acumulate în urma experiențelor extra-curriculare (de exemplu, un loc de muncă, activități de voluntariat, utilizarea mijloacelor de moderne de informare).

Conștientizarea unor astfel de competențe poate fi relevantă pentru a spori încrederea în sine a tânărului, precum și a aprecierii de sine, dar și în vederea educației ulterioare sau a unei eventuale angajări. Inexistența unui suport creat special pentru aptitudinile individuale ale tinerilor poate avea de multe ori un efect negativ asupra percepției abilităților reale pe care aceștia le dețin și asupra imaginii de sine. Acest lucru poate influența opțiunile și viziunea lor asupra continuării propriei educații.

Ce poate face ICOVET?

Proiectul ICOVET examinează diverse strategii de evidențiere a competențelor dobândite în contexte informale sau non-formale cu scopul de a:

- oferi tinerilor posibilitatea de a înțelege mai bine propriile competențe și pentru a le putea folosi ulterior în mediul formal al educației și formării profesionale.
- oferi profesorilor posibilitatea unei mai bune înțelegeri a competențelor elevilor pe care aceștia le-au obținut în afara școlii și a le oferi, totodată, ocazia de a folosi aceste informații în mod sistematic, în vederea pregătirii pentru formarea profesională viitoare.
- oferi tinerilor defavorizați acces mai facil la formare și angajare în cadrul companiilor.
- oferi, în același timp, companiilor sau instituțiilor de formare posibilitatea folosirii acestor competențe în educația și formarea profesională a tinerilor.

În acest context, ICOVET are două obiective principale:

1. Dezvoltarea unor metode (instrumente) care să facă « vizibile » (să valideze) acele competențe pe care le-au dobândit tinerii defavorizați în contexte de învățare informală sau non-formală și care au relevanță pentru educația și formarea lor profesională..
2. Dezvoltarea strategiilor/metodelor/conceptelor privind utilizarea sistematică a acestor competențe în sistemul de educație și formarea profesională (și în etapele pregătitoare accesului la un sistem formal de educație și formare profesională).

Pentru a atinge aceste obiective, proiectul ICOVET a reunit zece instituții partenere din șase țări europene în vederea derulării în comun a următoarelor activități:

- Examinarea strategiilor și instrumentelor de validare deja existente;
- Crearea și testarea unui instrument de validare a competențelor nonformale sau informale, adecvat grupului țintă al proiectului: tinerii aflați în situații dezavantajate.

Grupuri țintă

Principalul grup țintă al acestui proiect îl constituie **tinerii defavorizați** care se află într-un moment de tranziție de la educația și formarea profesională din școală la muncă sau la o altă formă de educație. Un exemplu în acest sens pot fi adolescenții care au abandonat sistemul de formare profesională din cauza posibilei neadaptări a sistemului de educație la cererea socială de educație, a situației de defavorizare socio-economică sau a discriminării și care nu au reușit încă să găsească un mediu propice condiției și nevoilor lor de dezvoltare profesională și personală. În al doilea rând, proiectul îi are în vedere atât pe **experții, formatorii și consilierii** ce lucrează în instituții de formare, cât și pe cei care elaborează politicile în domeniul educației, a asistenței sociale, a administrației muncii la nivel regional, național și european, responsabili pentru crearea unor programe destinate grupurilor dezavantajate. Al treilea grup țintă îl reprezintă **departamentele de resurse umane** din cadrul companiilor, guvernului sau a altor instituții similare.

Instituțiile țintă ale proiectului sunt cele care oferă programe de educație, consiliere și sprijin pentru tineri. În Germania acestea sunt: instituțiile de formare profesională, serviciul de asistență pentru tineri, companii; În Grecia, Irlanda, România și Spania – instituții de formare, centre de asistență psihopedagogică, consiliere și orientare școlară și profesională, școli care oferă programe de educație de *a doua șansă* sau agenții de protecție socială a tinerilor.

Activități preliminare în elaborarea instrumentului de validare

Faza inițială a proiectului a implicat elaborarea unui set de metode de validare a aptitudinilor obținute în contexte de învățare informală și non-formală. Acest demers a pornit de la analiza comparativă a diferitelor proceduri și instrumente folosite în țările partenere ICOVET. Scopul a fost acela de a trece în revistă un set de metode de validare a competențelor la a căror descriere au participat toți partenerii din proiect.

Interesul explicit al acestei analize a fost identificarea acelor metode care investighează aptitudinile cheie relevante pentru un anumit grup de vârstă, de exemplu, aptitudinile relevante pentru competențele profesionale obținute în contexte non-formale cum ar fi: timpul petrecut cu prietenii, la locul de muncă, timpului petrecut utilizând diverse noi mijloace de informare și comunicare, pe parcursul uceniciei, a călătoriilor sau a voluntariatului.

Instrumentul de validare

În esență, instrumentul pe care îl propune proiectul ICOVET este un ghid de interviu, alcătuit din mai multe întrebări formulate în scopul de obține o serie de informații calitative de la persoana interviuată.

În cadrul proiectului a fost testată inițial posibilitatea utilizării interviului printr-un sistem electronic de tip e-portofoliu adresat grupurilor țintă. Această încercare a fost însă abandonată deoarece în timpul pilotării atât tinerii din grupurile țintă, cât și interviuatorii au avut dificultăți în utilizarea instrumentului on-line de tip e-portofoliu.

Prin urmare, s-a optat pentru o modalitate în care este important contactul direct cu tinerii și în care discuția cu aceștia reprezintă principalul instrument de identificare a competențelor. Principiul de la care s-a pornit a fost acela de a formula o serie de întrebări orientative, prin care

tinerii să își poată descrie experiențe reale din viața lor. Rolul intervievatorului este doar de a identifica pe baza conversației competențele cheie pe care le deține tânărul, solicitând detalii și exemple relevante. Intervievatorul va avea grijă ca tinerii să se simtă angajați în procesul interviului, pentru a promova încrederea în sine a tinerilor în timpul interviului.

Aspecte legate de intimitate și drepturile de autor

De-a lungul sesiunilor de interviu, este probabil să se obțină informații detaliate și valoroase, în măsură să evidențieze calitățile și competențele tânărului în cauză. Este important de precizat că toate aceste informații sunt în totalitate proprietatea tânărului. De aceea, va fi decizia tânărului dacă fiecare dintre aceste informații vor fi cuprinse sau nu în varianta finală a instrumentului completat. Selecția informațiilor ce vor fi preluate în formatul de CV EuroPASS vor fi, de asemenea, selectate la decizia tânărului.

Tânărul va fi încurajat să își actualizeze de-a lungul timpului informațiile completate în ghidul de validare, ca un document martor care să reflecte competențele acumulate de-a lungul vieții sale profesionale sau personale. Pe măsură ce calitățile și competențele sale vor fi în continuare explorate, dezvoltate și îmbunătățite, tânărul va fi încurajat să aducă informații noi, utilizând același instrument de validare.

Alte surse care sprijină procesul de aplicare a instrumentului

Pentru a veni în sprijinul celor care doresc să promoveze și să utilizeze instrumentul ICOVET, în cadrul proiectului au fost elaborate o serie de **recomandări de utilizare** și un **ghid de bune practici** care prezintă situații de adaptare a instrumentului la diferite categorii de grupuri țintă și în contexte diferite. De asemenea, a fost elaborat un **modul de formare a formatorilor** care oferă o serie de referințe cu privire la rolul intervievatorului de facilitator al identificării și dezvoltării competențelor dobândite în contexte informale și nonformale de învățare. Aceste referințe pot fi utile formatorilor nu doar în situația în care doresc să utilizeze instrumentul, ci și ca repere de valorificare a acestor competențe ale tinerilor în cadrul sistemului formal de educație și formare profesională.

Toate aceste instrumente pot fi utile în aceeași măsură și angajatorilor care vor avea ocazia să afle mai multe informații și să înțeleagă importanța competențelor potențialilor candidați la un loc de muncă, competențe care nu sunt de obicei certificate prin diplome.

2 Instrumentul de validare (întrebări și răspunsuri)

2.1 Instrumentul conține o listă prestabilită a întrebărilor ce trebuie parcurse în mod obligatoriu?

Răspunsul este Nu! Completarea instrumentului se fundamentează pe discuția directă dintre un intervievator calificat și tânărul care dorește să își valideze competențele, discuție ce va urmări îndeaproape o serie de întrebări cu valoare orientativă, dar care va fi personalizată în funcție de interesele specifice și experiențele de învățare ale tânărului. Ca urmare, instrumentul cuprinde un set de întrebări orientative, structurate pe **șapte arii de activitate**:

- Timp liber
- Familie
- Educație sau formare profesională
- Implicare în activități de voluntariat
- Experiențe la locul de muncă
- Sănătate
- Situații specifice de viață.

Interviul pleacă de la presupuziția că în urma desfășurării unei anumite activități încadrate într-unul dintre domeniile de mai sus, tânărul a dobândit anumite abilități și că va dori să vorbească deschis despre aceste experiențe.

2.2 Cum organizăm interviul astfel încât să optimizăm aplicarea instrumentului?

Pentru a derula interviul în bune condiții, intervievatorul se va asigura că sunt îndeplinite în mod obligatoriu următoarele condiții:

- Interviul are loc exclusiv între două persoane, intervievatorul și cel interviuat.
- Tânărul trebuie să se simtă confortabil și în siguranță.
- În mod ideal, tânărul are încredere în intervievator.
- Tânărul s-a implicat în benevol în acest proces.

2.3 Cum va fi condusă discuția?

Pentru început, intervievatorul va prezenta tânărului cele șapte arii de activitate. Acesta va alege un domeniu care îi place cel mai mult. În ghidul de interviu sunt oferite o serie de întrebări ajutătoare care pot fi utilizate în debutul discuției. Aceste întrebări au un caracter deschis și explorator și nu vizează răspunsuri corecte sau greșite.

Intervievatorul va adresa întrebări ajutătoare, până când tânărul poate descrie în mod clar o anumită activitate derulată. Astfel, tânărul poate descrie ce aptitudini i-au fost necesare pentru a duce la bun sfârșit acea activitate și ce anume a învățat în urma acesteia. Activitățile și aptitudinile sunt documentate și listate. Documentul final este proprietatea tânărului și acesta va hotărî la ce anume să îl folosească.

2.4 Cine sunt intervievatorii?

Aplicarea instrumentului presupune implicarea în rolul de intervievator a unor resurse umane calificate, cum ar fi asistenți sociali, psihologi, pedagogi, consilieri, specialiști în resurse umane. De asemenea, instrumentul poate fi aplicat și de către cadrele didactice care doresc să identifice care sunt capacitățile și aptitudinile inițiale ale tinerilor pentru a putea astfel să-și adapteze planificarea activităților de învățare în mod corespunzător. Ideal ar fi ca acest instrument să fie utilizat în momentul tranziției de la școală la muncă sau atunci când tânărul dorește să se înscrie într-o altă formă de învățământ, astfel încât concluziile înregistrate prin instrumentul de validare să aibă o valoare de orientare și planificare a dezvoltării carierei sau a viitorului parcurs de formare.

Mai mult, instrumentul de identificare a competențelor poate fi folosit în sistemul de educație și formare profesională ca un instrument de diagnosticare a competențelor pe care le dețin tinerii la un moment dat sau pentru discutarea și atestarea progreselor acestora de-a lungul parcursului de formare. El poate fi folosit și de agențiile de recrutare a personalului, în măsura în care sunt interesate de a face vizibile competențele ascunse ale candidaților, respectând totodată regulile acestui tip de interviu.

2.5 Intervievatorii beneficiază de formare?

În cadrul proiectului ICOVET a fost elaborat un modul de formare a persoanelor care urmează să utilizeze ghidul de interviu. Modulul abordează probleme legate de rolul și importanța competențelor dobândite în contexte informale, aspecte deontologice ale aplicării interviului, precum și modalități de adaptare a instrumentului la diferite categorii de grupuri țintă, în contexte diferite. Acest modul de formare va fi disponibil și on-line pe site-ul proiectului ICOVET.

2.6 Cum au reacționat tinerii la testele anterioare?

Răspunsul a fost unul pozitiv. Tinerii apreciază faptul că cineva ia în considerare ceea ce fac în timpul liber și se bucură când au ocazia să explice cât mai în detaliu activitățile pe care le desfășoară împreună cu familia sau prietenii. Au fost surprinși când un adult i-a întrebat care este activitatea lor preferată.

Pentru tinerii cu vârste cuprinse între 17 și 21 de ani, scopul cel mai important al interviului este acela de a-i ajuta fie în activitatea de căutare a unui loc de muncă, fie în identificarea celui mai potrivit parcurs de formare profesională de urmat. În acest caz, ar putea fi interesant ca pe parcursul interviului să se identifice acele experiențe care pot pune în evidență abilități specifice, cum ar fi: la ce soluții recurg tinerii pentru a aplană eventuale conflicte la locul de muncă, cum anume își formulează cerințele, care este maniera în care fac față problemelor apărute etc. De cele mai multe ori tinerii preferă să vorbească despre prieteni și familie. Aspectele legate de sănătate și acțiunile de voluntariat au fost în general subiecte pe care tinerii din Germania, de pildă, le-au ocolit. Testele din Irlanda au avut rezultate asemănătoare.

2.7 Cât timp necesită un interviu?

Pilotarea instrumentului a demonstrat că interviul poate dura mai mult decât s-a estimat inițial. Intervievatorul trebuie să nu uite în nici un moment de lista de activități pentru a putea astfel înregistra descrierile cât mai detaliate. Este preferabil să nu se discute în același timp despre toate domeniile de activitate, ci să se aleagă unul sau două dintre acestea.

Ar fi de preferat ca interviul să nu depășească durata unei ore. Dacă se depășește o oră, tânărul își va pierde interesul. Se poate stabili un al doilea sau chiar al treilea interviu pentru a continua, dacă tânărul este interesat și dorește să continue.

2.8 Sursa primară pentru validarea competențelor sunt chiar relatările tinerilor. Este posibil ca aprecierea lor despre ei înșiși să fie exagerată sau inventată?

Bineînțeles că este posibil! Noi înșine suntem conștienți de cât de diferit ne percepem noi față de modul în care ne percep alții. Suntem cu toții obișnuiți să fim calificați de alte persoane, de către profesori prin intermediul notelor sau de către examinatori externi. Aceste tradiții se bazează pe faptul că o apreciere externă va fi mai obiectivă. Dar sunt notele și rezultatele la examen întotdeauna cu adevărat obiective? Fără îndoială că putem găsi nenumărate situații în care notele nu reflectă cu adevărat ceea ce știm.

Pornind de la această realitate, instrumentul elaborat în cadrul proiectului ICOVET se dorește a fi în primul rând un prilej de reflecție asupra modului în care tinerii dobândesc diferite abilități. Setul de întrebări propus pentru interviu are menirea de a-i stimula pe tineri să acorde mai multă atenție propriilor abilități și să învețe să se auto-aprecieze realist. De asemenea, elementele auto-apreciative rezultate din interviu pot fi confirmate prin apelul la o persoană în care tinerii au încredere, cum ar fi de exemplu antrenorul de la clubul de fotbal sau mama.

Dacă ar trebui să ne facem probleme, acestea nu provin în primul rând din eventuala supraestimare a capacităților, cât mai ales din efortul de identificare cât mai exactă a abilităților tinerilor pe baza relatărilor acestora. Transpunerea relatărilor tinerilor în limbajul specific al descrierii unei aptitudini reprezintă de fapt adevărata provocare a instrumentului propus. Pentru a ajunge la un acord asupra a ceea ce se înțelege în termeni de abilități din descrierea anumitor activități s-ar putea să ne consume chiar mai mult timp decât ne așteptăm. Nu este ușor să găsești termenii cei mai potriviți pentru denumirea unei abilități astfel încât aceștia să aibă aceeași semnificație pentru tânăr, intervievator, angajator sau orice alt potențial cititor al documentului.

2.9 Aceasta demonstrează că nu există termeni de comparație între certificatele ICOVET și alte certificate care atestă competențele (diplome, certificate de absolvire obținute în sistemul formal)?

Acest lucru este adevărat. Produsul final al interviului nu poate înlocui fișele matricole, diplomele, certificatele de absolvire sau de calificare obținute în sistemul formal de educație și formare profesională. Dar aceasta nu înseamnă că documentul obținut în urma aplicării instrumentului ICOVET nu are nici o importanță. De pildă, un tânăr poate să piardă o slujbă în favoarea altui tânăr cu același nivel educație și de calificare, dar al cărui *certificat* ICOVET este mai bun. Acest lucru este perfect posibil, deoarece interviul nu constă într-o metodă de evaluare, ci mai mult într-o procedură de diagnosticare a resurselor, a potențialului de dezvoltare a viitoarelor competențe. Mai mult, acesta are și un scop educativ menit să atragă atenția tinerilor asupra propriilor aptitudini. Dacă o tânără devine conștientă de faptul că a avut ceva de învățat în timpul petrecut în afara școlii, și dacă realizează că acest tip de învățare este unul incidental și poate fi chiar plăcut, atunci ea poate fi motivată să continue pe viitor. În acest caz, este posibil ca tânăra să valorizeze mai mult anumite activități pe care anterior le considera nerelevante în raport cu învățarea și va putea să conștientizeze progresul pe care l-a înregistrat de-a lungul timpului.

2.10 Competențele înregistrate prin instrumentul ICOVET sunt transferabile în formatul EuroPASS. Ce este EuroPASS?

EuroPASS este un instrument realizat în scopul facilitării accesului la un loc de muncă și este alcătuit din mai multe documente: un curriculum vitae, un certificat de limbă, o explicație a certificatelor și mărturiilor etc. Oricine poate folosi aceste documente pentru a-și atesta experiența în propria țară sau în străinătate. EuroPASS prezintă o imagine de ansamblu a calificărilor și a competențelor unui individ și facilitează comparațiile la nivel european.

Oricine poate descărca aceste formulare standard de pe internet și le poate completa, consultând și instrucțiunile detaliate, disponibile în diferite limbi (<http://www.europass-info.de>, <http://europass.cedefop.europa.eu/europass/home/hornav/Introduction/navigate.action>).

În timpul desfășurării proiectului ICOVET a apărut ideea ca abilitățile identificate cu ajutorul instrumentului ICOVET să fie corelate cu clasificările competențelor din curriculum vitae EuroPASS. Această idee vine în sprijinul tinerilor care doresc să participe la aplicarea instrumentului ICOVET și care ar putea astfel să beneficieze de un document care să le faciliteze accesul la un loc de muncă sau la o formă de învățământ pe care doresc să o urmeze în viitor.

Aceasta reprezintă de fapt principala valoare adăugată a instrumentului ICOVET, conceput în parteneriat european. CV-ul EuroPASS alocă un spațiu special descrierii competențelor personale, care sunt la rândul lor împărțite în competențe sociale, organizatorice, tehnice și artistice. În cadrul proiectului a fost păstrată această clasificare a competențelor și s-a încercat o cât mai bună încadrare a abilităților identificate în urma interviului în această schemă EuroPASS.

Rămâne însă deschisă problema transferabilității. Propunerile pe care le oferă formatul EuroPASS privind descrierea competențelor nu sunt întotdeauna potrivite grupul nostru țintă. În viitor, ar fi util dacă EuroPASS ar putea oferi o listă cu definiții ale competențelor oferite drept model.

3 Abordări pedagogice specifice și aspecte etice

3.1 Menționarea clară a obiectivelor și a valorii adăugate

Atunci când instrumentul ICOVET se aplică în cazul unui tânăr defavorizat, intervievatorul trebuie să facă tot posibilul pentru a-l motiva printr-o explicație clară a procesului și a posibilei utilități a acestuia pentru viitorul profesional și personal. Motivarea tânărului se poate dovedi în unele cazuri destul de dificilă, dat fiind faptul că mulți tineri nu sunt obișnuiți cu o astfel de

experiență. Este posibil ca tinerii să nu înțeleagă de la bun început cum acest interviu i-ar putea ajuta în mod practic.

Din acest motiv este foarte important ca intervievatorul să înțeleagă el însuși care pot fi beneficiile directe ale tânărului în urma acestei experiențe, să afle mai multe despre istoria interviuatului și despre situația sa actuală (în cazul în care nu a aflat aceste detalii înaintea interviului). Este necesar să se stabilească de comun acord încă de la început care este scopul interviului și să se sublinieze valoarea adăugată a rezultatelor obținute pentru experiența personală a interviuatului.

3.2 Înțelegerea și respectarea diferențelor culturale

Intervievatorul care va dori să folosească acest instrument va trebui să țină seama de diferențele între modul de viață și cultura specifică a tinerilor defavorizați. De exemplu, în cazul tinerilor

Rroma în România, a nomazilor din Irlanda sau a tinerelor de etnie turcă din Germania, intervievatorul trebuie să fie conștient pe întreg parcursul interviului de aspecte specifice privind cultura, percepția socială, obiceiurile și istoria fiecărui grup etnic. Există o serie de subiecte sensibile care pot perturba bunul mers al interviului în cazul în care acestora nu li se acordă importanța cuvenită. Unii dintre cei mai importanți **factori culturali** ce trebuie avuți în vedere sunt următorii:

- limba;
- stereotipiile culturale în raport cu genul;
- experiența discriminării sociale a grupului, dar și istoria personală a discriminării în cazul celui interviuat;
- valorile privind educația, munca și viața în general, specifice unui anumit grup;
- rolul specific al tinerilor în cadrul familiei de origine;
- experiența sărăciei.

Ca urmare, intervievatorul trebuie să se informeze cu privire la factori și să reflecteze asupra lor înainte de începerea interviului.

3.3 Limba în care se desfășoară interviul

Dacă tânărul vorbește și înțelege bine limba în care se va realiza interviul, atunci aspectele legate de limbă nu prezintă o problemă în folosirea instrumentului de validare. Cu toate acestea, ar trebui să existe o discuție preliminară cu tânărul. Dacă se descoperă o eventuală problemă legată de înțelegerea limbii, există **două alternative**:

- Folosiți doi **intervievatori**, unul specializat și un facilitator din comunitatea interviuatului, un prieten de-al tânărului care vorbește limba sau un membru al familiei celui interviuat.
- Identificați și pregătiți un grup de vorbitori nativi ai acelei limbi (care îndeplinesc condițiile esențiale pentru a fi un intervievator) cu privire la instrumentul de validare și lăsați-i pe aceștia să realizeze interviul.

Ambele alternative pot avea puncte tari și puncte slabe care pot fi aduse în discuție dar cea mai fezabilă soluție este analizarea cu mare atenție a tuturor aspectelor înainte de a opta pentru una din cele două variante:

- resursele disponibile
- contextul comunității din care vine tânărul
- percepția comunității asupra facilitatorului care va fi implicat

- natura relațiilor dintre tânăr și prietenul sau membrul familiei căruia i se va cere ajutorul
- profilul tânărului ce va fi interviuat

3.4 Înțelegerea aspectelor ce țin de experiența de învățare anterioară

Experiența școlară anterioară a multor tineri defavorizați poate fi diferită față de aceea a tinerilor a căror prestație în sistemul educațional formal a fost încununată cu succes. Este posibil ca tinerii aflați în situații de dezavantaj socio-economic și cultural să fi suferit efectele fenomenelor de discriminare și este posibil ca aceștia să adere la valori specifice și percepții uneori contradictorii legate de educația promovată de familiile lor în raport cu educația primită în școală.

Este posibil ca aceștia să fie reticenți la orice fel de tip de învățare, fie ea formală, informală sau non-formală, deoarece pentru ei noțiunea de “a învăța” ar putea avea conotații negative. De aceea, înainte de punerea în aplicare a instrumentului ICOVET este bine ca intervievatorul să se informeze asupra experienței școlare anterioare a tânărului, pentru a putea înțelege cu mai multa ușurință:

- Care este atitudinea tânărului față de educație și școală?
- S-au simțit cumva discriminați în școală?
- Cum au făcut față unui eventual eșec școlar anterior?
- In opinia lor, care sunt principalele motive pentru care au renunțat la școală (dacă este cazul)?

3.5 Asigurarea unui nivel optim de încredere reciprocă

Unele dintre aspectele cuprinse în instrumentul ICOVET ar putea ajunge să exploreze o zonă oarecum privată din viața celui interviuat. De aceea, trebuie să se aibă în vedere faptul că tânărul ar putea fi reticent în a fi deschis și sincer cu privire la anumite aspecte, fiindu-i teama de posibile răspunsuri care nu sunt *dezirabile social*. De exemplu, tânărul ar fi putut lucra ilegal dar nu dorește să împărtășească această experiență, chiar dacă astfel ar putea demonstra anumite competențe pe care le-a dobândit. Pentru a evita astfel de situații, este esențial ca intervievatorul să creeze un climat de încredere reciprocă și confidențialitate. Acest lucru se poate realiza încă din prima fază a contactului cu tânărului, atunci când intervievatorul se prezintă și expune scopul instrumentului, dar acesta trebuie să continue să îi dovedească tânărului că poate avea încredere în el de-a lungul interviului.

3.6 Determinarea nivelului de așteptare al tânărului față de beneficiile viitoarelor experiențe de învățare

Din cauza dificultăților materiale, multe familii defavorizate nu au așteptări prea mari vis-à-vis de perspectivele copiilor lor de a-și continua studiile. Intervievatorul trebuie să nu uite acest aspect pe parcursul interviului. Dacă este posibil, intervievatorul va putea aduce în discuție argumente favorabile și concrete privind beneficiile pe care continuarea studiilor i le-ar putea aduce tânărului în situația sa specifică.

3.7 Acordați atenție strategiilor de supraviețuire și încercați să le înțelegeți

În unele cazuri, vă puteți aștepta la un feedback puternic, o participare activă în discuție din partea tânărului defavorizat. Va trebui să fiți precauți și să încercați să înțelegeți dacă această atitudine este autentică sau dacă este doar o strategie de supraviețuire a tânărului pentru a-și promova o imagine *adevărată* cu așteptările. În urma unor posibile experiențe discriminative, este posibil ca unii tineri defavorizați să fi învățat că uneori e mai productiv să disimulezi sau să inventezi. Un astfel de comportament este lesne de înțeles, în condițiile în care mulți tineri aflați

în situații de defavorizare socio-economică sau culturală s-au confruntat nu de puține ori cu disonanțe de natură cognitivă și afectivă în familie, în comunitate sau în școala lor.

Pentru unii, strategiile de supraviețuire s-ar putea transforma în atitudini mai vehemente sau chiar agresive. Este recomandat ca interviul să fie oprit dacă apar semne de respingere din partea tânărului pe parcursul derulării discuției.

4 Sugestii practice pentru interviuatori

Pentru exemplificare, vom oferi în continuare câteva sugestii cu privire la aplicarea instrumentului ICOVET la categoria tinerilor rromi provenind din medii defavorizate.

4.1 Pregătirea contactului preliminar interviului

Este posibil ca tinerii rromi ce urmează a fi intervievați să provină din comunități foarte diferite, în care condiții de trai, implicarea în activități tradiționale sau nivelul de segregare să difere semnificativ. De aceea, este necesar ca înainte de începerea interviului să se colecteze informații relevante privitoare la situația specifică a tânărului ce urmează a fi interviuat. Se poate organiza o scurtă întâlnire înaintea interviului pentru a pregăti terenul în vederea aplicării instrumentului. Se poate chiar vizita comunitatea tânărului, pentru că astfel se pot afla multe informații utile în înțelegerea stilului de viață al interviuatului.

În cadrul întâlnirii preliminare, se pot aduce în discuție subiecte ca: Ce obișnuiești să faci în timpul zilei? Cum îți începi ziua? Cu cine petreci serile? Care este rolul tău în familie? Cum apreciezi condițiile tale de viață în acest moment?

Intervievatorul va lua în considerare și faptul că este posibil să fie nevoie de acordul părinților pentru realizarea interviului. Acest demers se va face prin informarea familiei cu privire la scopul interviului și beneficiile probabile ale acestui demers pentru tânărul în cauză.

4.2 Alegerea spațiului de interviu

Tânărul ce urmează a fi interviuat se poate simți mai în siguranță dacă interviul are loc într-un mediu familiar, în care să se simtă bine. Dar acest lucru nu înseamnă neapărat familia sau comunitatea în care trăiește, chiar și în cazurile în care tinerii se simt foarte atașați de familia sau comunitatea lor. Acesta depinde de tipul de relație dintre tineri și comunitate sau familie. Încercați să aflați care este cel mai potrivit mediu care îi face să se simtă cel mai confortabil și respectați alegerea tânărului.

4.3 Folosiți exemple relevante

Un aspect important al interviului este oferirea de exemple pentru a-l încuraja pe tânăr să relateze propriile sale experiențe. Acest lucru implică o informare preliminară vis-à-vis de experiența de viață și situația specifică a tânărului interviuat.

4.4 Profilul interviuatorului

Alături de transparența în raport cu scopul interviului și stăpânirea tehnicilor de interviu, interviuatorului îi pot fi necesare următoarele calități:

- să cunoască îndeaproape situația de viață a tânărului, în special în cazul în care acesta este membru al unui grup minoritar (dezavantaje sociale privind educația sau oportunitățile de a găsi de lucru);
- să cunoască îndeaproape comunitatea din care face parte tânărul;
- dorința de a se elibera de orice prejudecăți de natură etnică;
- aptitudini ce cercetare a comunităților.

5 Adaptarea conținutului instrumentului

Este important ca cei care utilizează instrumentul ICOVET să înțeleagă faptul că o caracteristică importantă a instrumentului este flexibilitatea și adaptabilitatea. Probabil că vor fi necesare anumite modificări sau adaptări în funcție de specificul grupului țintă pentru care urmează a fi aplicat instrumentul. Toate aceste adaptări rămân la latitudinea intervievatorului. De exemplu, atunci când se lucrează cu tinerii rromi, se pot introduce anumite modificări în secțiunile legate de implicarea civică, socială și politică, activități în gospodărie și în familie, experiența de muncă etc. Modificările pot consta în:

- evitarea anumitor întrebări;
- modificarea unor întrebări, nu neapărat ca înțeles, ci mai degrabă ca exprimare, pentru a se evita neînțelegerile și confuziile;
- adăugarea unor întrebări suplimentare pentru a afla mai multe despre experiențele specifice ale tinerilor în contexte date.

6 Pregătirea aplicării instrumentului

6.1 Obiective

Proiectul ICOVET a pornit de la realitatea că învățarea este un proces complex, care se produce nu doar în școală, prin intermediul pregătirii profesionale sau a altor forme de învățământ. Tinerii pot dobândi diferite competențe și abilități atunci când își asumă responsabilități în cadrul familiei, atunci când se întâlnesc cu prietenii, când au slujbe, când practica un sport sau o activitate muzicală sau când sunt implicați în activități de voluntariat.

Scopul acestui instrument de validare este de a aduce la lumina aceste competențe pe care tinerii le-au dobândit în numeroase arii de activitate, dincolo de ceea ce au învățat în școală. Evidențierea acestor competențe ar trebui să fie utilă din mai multe motive:

- Conștientizarea acestora va ajuta tânărul să înțeleagă mai bine care îi sunt abilitățile și felul în care acestea ar putea fi aplicate în continuarea studiilor, a pregătirii profesionale, la un viitor loc de muncă sau chiar în viața personală.
- Evidențierea competențelor îi va ajuta pe educatori (profesori, consilieri, asistenți sociali) să adapteze într-o mai bună măsură educația sau formarea profesională a unui tânăr în funcție de competențele acumulate de acesta în diferite contexte.
- Recunoașterea acestor competențe îi va ajuta pe potențialii angajatori să afle mai multe despre abilitățile candidaților, abilități ce nu pot fi atestate prin certificate de calificare obținute în cadrul sistemului formal de educație.

Instrumentul de validare este menit să atingă următoarele obiective:

- La sfârșitul interviului pe care îl propunem în continuare, atât intervievatorul cât și tânărul vor fi clarificat felul în care activitățile și experiența în care a fost implicat acesta l-au condus la dezvoltarea diverselor competențe și abilități. Acestea vor fi consemnate într-un document ce îi va fi înmănat tânărului și va putea fi folosit ulterior de către acesta.
- Mai mult, cei doi vor putea coopera pentru transpunerea rezultatelor interviului în formatul unui CV EuroPASS. Prin CV-ul EuroPASS, tânărul va dobândi un document ce a fost realizat în mod special pentru o prezentare cât mai eficientă a competențelor și experienței acumulate către potențialii angajatori sau către instituții de educație și formare profesională, așa cum se întâmplă deja în numeroase țări europene.

6.2 Cum pot fi evidențiate competențele într-un interviu?

Tânărului trebuie să îi fie clar încă de la început faptul că scopul interviului este de a afla cât mai multe despre competențele pe care el sau ea le-a dobândit în diferite arii de activitate. Bineînțeles, în decursul interviului, va dori să vorbească și despre anumite probleme pe care le-a întâmpinat și nu numai despre ceea ce i-a făcut plăcere. Intervievatorul nu trebuie să ignore aceste aspecte. Totuși, misiunea lui este de a pune accent pe activitățile ce implică acumularea de competențe și abilități. Totodată, posibilitate de a vorbi despre anumite lucruri de care tânărul este capabil contribuie la creșterea încrederii în sine și în forțele proprii.

Pentru bunul mers al interviului sunt propuse câteva întrebări și exemple pentru fiecare arie de activitate. Acestea sunt menite să facă o introducere către activitățile cărora tânărul dorește să le acorde o atenție sporită. Astfel de activități, care sunt de o importanță deosebită pentru tânăr și care au facilitat acumularea de competențe, ar trebui să devină evidente în cadrul discuției. Dacă anumite activități prezintă o importanță deosebită este de dorit să se adune informații concrete și specifice. Pentru a afla ce anume a avut tânărul de învățat dintr-o anumită activitate, interviuatorul va avea nevoie de informații specifice referitor la ce rol a avut tânărul în acea activitate.

Exemplu: Filatelia se poate rezuma la cumpărarea unui set de timbre dintr-un magazin și punerea acestora într-un album. Dar, în același timp, putem să vorbim și despre diverse alte acțiuni: aprofundarea cunoștințelor despre anumite țări, găsirea unei modalități de obținere a timbrilor gratis, schimburile de timbre cu persoane din alte țări, etc..

6.3 Cum pot fi validate competențele?

Scopul interviului este de a dovedi autenticitatea activităților descrise și dacă competențele menționate au fost într-adevăr dobândite. În general, nu i se cere interviuatorului să verifice informațiile rezultate din analiza acestora în cadrul interviului. Pot fi identificate însă ocazii în care colectarea unor dovezi suplimentare ar putea îmbunătăți în mod considerabil calitatea informației și astfel pot aduce un beneficiu tânărului. De exemplu, dacă tânărul descrie o perioadă de voluntariat sau rolul său în cadrul unei echipe sportive, interviuatorul și tânărul pot determina modul în care aceasta informație poate fi validată de către organizația pentru tineret sau antrenorul echipei alături de care a activat.

6.4 Proceduri

Pentru a evidenția competențele acumulate de tânăr în diverse domenii de activitate, acesta va fi interviuat. Interviul poate fi completat pe parcursul unei singure ședințe. Pentru a transpune rezultatele interviului în formatul CV-ului EuroPASS și pentru a cădea de acord asupra modalității de prezentare este necesară o a doua ședință. Dacă un tânăr se implică într-o gamă largă de activități sau dacă capacitatea sa de concentrare pe parcursul unui întreg interviu este deficitară, este posibil să fie nevoie de mai mult de două ședințe.

Pentru facilitarea procesului se propun următorii pași:

1. Pentru început, tânărul și interviuatorul vor analiza o listă ce conține diverse domenii de activitate pentru a determina care dintre acestea trebuie acoperite în cadrul interviului (stabilită prioritățile!).
2. Un al doilea pas îl reprezintă discutarea activităților și experiențelor, într-o ordine selectată, unul câte unul. În acest scop, interviuatorul va apela la întrebările și exemplele date pentru fiecare tip de activitate, ca un punct de pornire sau ca un stimul. În plus, în funcție de abilitățile și experiența interviuatorului, acesta va putea intra mai mult în detaliu în ceea ce privește anumite activități ce i se par de o mai mare importanță în vederea evidențierii unor competențe.

3. Al treilea pas marchează determinarea, atât de către intervievator cât și de către cel interviuat, a activităților și competențelor astfel dobândite ce vor fi înregistrate (sunt oferite exemple pentru fiecare tip de activitate). Rezultatele vor fi înregistrate în formularul dat.
4. Un rezumat al acestor activități și al competențelor rezultate vor fi înregistrate într-un document electronic. Atât documentul electronic, cât și varianta sa imprimată îi vor fi înmânate tânărului.
5. Când acest document a fost completat și s-a căzut de acord asupra lui, intervievatorul și tânărul vor discuta maniera de transpunerea abilităților și competențelor personale în formatul CV-ului EuroPASS.

Abilitățile și competențele personale utilizate în cadrul CV-lui EuroPASS sunt următoarele:

- **Abilități și competențe sociale** - referitoare la stilul de viață și muncă alături de alți oameni, poziții în care comunicarea este importantă și situații în care munca în echipă este esențială (de exemplu în cultură sau sport), în medii multicultural, etc..
 - **Abilități și competențe organizatorice** – se refera la o buna coordonare și administrare a oamenilor, a proiectelor și a bugetelor; la locul de munca, în cadrul unei munci voluntare cât și în cadrul activităților din gospodărie, etc..
 - **Aptitudini și competențe tehnice** – se refera la o cunoaștere aprofundată a unor echipamente specifice, a unor mașini și utilaje, etc., altele decât calculatoarele, sau la aptitudini și competențe tehnice într-un domeniu specializat (industria manufacturiera, sănătate, servicii bancare, etc.).
 - **Aptitudini și competențe informatice** – se refera la dactilografie și alte aplicații, căutare în baza de date, utilizare internet, aptitudini avansate (programare).
 - **Aptitudini și competențe artistice** – aptitudini speciale (muzica, literatura, design, etc.).
 - **Alte aptitudini și competențe** – aptitudini care nu au fost menționate anterior (hobby-uri, sporturi, poziții de responsabilitate în cadrul unei organizații de voluntariat).
6. Ca un ultim pas, intervievatorul și tânărul vor stabili modul de realizare a CV-lui EuroPASS individualizat, necesitatea asistenței în acest proces și modalitatea acordării acesteia.

6.5 Ariile de activitate

Pentru a determina, împreună cu tânărul, ce domenii ar trebui acoperite în cadrul interviului, se propune folosirea următoarei liste de domenii de activitate. Motivele alegerii unui anumit domeniu sunt, în mod evident, date de importanța pe care tânărul le-o acorda, precum și de potențialul pe care aceste activități îl au în dobândirea anumitor capacități.

În discutarea acestei liste, intervievatorul ar trebui să dea exemple legate de modul în care aceste tipuri de acțiuni ar putea duce la acumularea de competențe.

Exemplu: Când te întâlnești cu prietenii tăi, e posibil ca tu să fii cel care propune activități, le organizează, contactează agenții de turism în vederea rezervării unor camere, etc.. crezi că este posibil ca tu să ai aptitudini organizatorice?

Lista domeniilor de activitate:

1. **Interese, hobby-uri, sport, socializare:** lucruri pe care le faci în perioada de pauză dintre două activități (Down time) sau în timpul tău liber (Spare time).
2. **Activități în gospodărie:** lucruri pe care le faci în cadrul familiei, fie alături de părinții tăi, fie împreună cu alți membri ai familiei (dacă este cazul).
3. **Formarea profesională:** activități profesionale pe care le desfășori în afara orelor de curs.

4. **Implicare civica, sociala și politica:** activități desfășurate în cadrul unor organizații de tineret, în cadrul clubului sportiv dar și activități în folosul comunității, a unei anumite formațiuni politice, a vecinilor, etc..
5. **Locul de muncă și experiența profesională:** lucruri pe care le faci în cadrul postului pe care îl deții sau experiența de muncă.
6. **Starea de bine și sănătate:** lucruri pe care le faci pentru a arăta și a te simți bine și sănătos.
7. **Situații specifice de viață:** experiențe dificile de viață prin care ai trecut și soluțiile la care ai recurs.

7 Instrumentul de validare

7.1 Interese, hobby-uri, sport, socializare :Activități pe care le practici în timpul liber

Se pot folosi următoarele întrebări de debut:

- Care sunt interesele sau hobby-urile tale sau ce sporturi practici?
- Cat timp aloca acestor activități?
- Ce rol joacă acestea în viața ta?
- Cu ce altceva îți umpli timpul liber?
- Practici aceste activități singur sau alături de altcineva?

Intervievatorul va dori să afle: Ce anume face tânărul în timpul liber? Cat timp aloca unei astfel de activități? De ce aptitudini are nevoie pentru aceste activități? La ce nivel se implica în aceste activități? Ce responsabilități are față de anumite cerințe sau persoane?

Exemplul 1:

Activitate Ce faci?	Arii de competența De ce aptitudini ai avut nevoie? Ce anume ai învățat din această experiență?	EuroPASS Aptitudini/Abilități
Fac parte dintr-un grup de break dance de acum o jumătate de an. Suntem 8 dansatori, 6 băieți și 2 fete. Ne antrenăm o dată pe săptămână, timp de trei ore, și iau parte la antrenamente în mod regulat. Mai practic și acasă mișcările și pozițiile. Am adus idei noi vis-à-vis de coregrafia noastră și mi-am creat chiar și un moment solo. Luna trecută am luat parte la două evenimente în cartierul nostru, ambele bucurându-se de un mare succes.	Am învățat cum să îmi controlez trupul. Sunt capabili să contribuim la modelarea prestației noastre. Am reușit să devin o persoană de încredere și un membru de vază al grupului. După două prestații cu publicul sunt în stare să îmi controlez mai bine emoțiile în situații similare.	☒ Aptitudini sociale ☐ Aptitudini organizatorice ☐ Aptitudini tehnice ☐ Aptitudini informatice ☒ Aptitudini artistice ☐ Alte aptitudini

Exemplul 2:

Activitate Ce faci?	Arii de competența De ce aptitudini ai avut nevoie? Ce anume ai învățat din această experiență?	EuroPASS Aptitudini/Abilități
În mediul meu etnic se obișnuiește ca lumea să știe să cânte la un instrument. Ne place foarte mult să ascultăm muzică și să dansăm. Știu să cânt de când m-am născut! De fiecare dată când e un eveniment la noi în comunitate particip și eu. Uneori, tatăl meu mă ia cu el la nunți să cântăm împreună. Luna trecută am prestat la două nunți din comunitatea noastră și am fost încununat cu succes.	Am învățat să cânt de la tatăl meu. Sunt în stare să îmbunătățesc o prestație. Am devenit o persoană de încredere și distrez lumea la diferite evenimente. După ce am participat la două nunți, reușesc să îmi stăpânesc mai bine emoțiile în situații similare.	☒ Aptitudini sociale ☒ Aptitudini organizatorice ☐ Aptitudini tehnice ☐ Aptitudini informatice ☒ Aptitudini artistice ☐ Alte aptitudini

7.2 Activități în gospodărie sau activități în familie

Activități alături de familia în care ai copilărit sau propria ta familie (daca este cazul)

Se pot folosi următoarele întrebări de început:

- Unde locuiești?
- Cu cine locuiești?
- Ce anume trebuie să faci acolo unde locuiești?
- În ce activități te implici alături de familia ta?
- Dacă e cazul să ai grijă de propriul tău copil sau de frații tai mai mici, cât timp te ocupi de ei?
- Cum îți gestionezi banii?

Intervievatorul va dori să afle: Care sunt membrii familiei și ce rol joacă aceștia? Ce responsabilități are tânărul față de anumite cerințe și persoane? Ce face mai exact (gătește, face mici reparații, alte treburi casnice)? La ce nivel de intensitate și competență se implică în aceste activități?

Exemplul 1:

Activitate Ce faci?	Arii de competență De ce aptitudini ai avut nevoie? Ce anume ai învățat din această experiență?	EuroPASS Aptitudini/Abilități
Mama mea se ocupă de toate, dar sunt anumite lucruri pe care le fac și eu deoarece îmi face plăcere. Îmi place să gătesc. Mă inspir din cărțile de bucate. Eu mă duc să cumpăr ingredientele. Mă ocup de întreaga masă. Uneori mai și improvizez, ca de exemplu, dacă nu am la îndemână un ingredient sau numărul de persoane la masă diferă. Câteodată mă mai ajută frații sau prietenii mei. Atunci eu sunt bucătarul șef și coordonez întreaga acțiune.	Când îmi place un anumit lucru, pot să îl duc până la capăt. Eu fac planificarea. Pot să organizez întregul proces (timpul este vital). Știu cum să mă adaptez oricărei situații. Sunt capabil să organizez o întreaga echipă.	☐ Aptitudini sociale ☒ Aptitudini organizatorice ☐ Aptitudini tehnice ☐ Aptitudini informatice ☐ Aptitudini artistice ☒ Alte aptitudini

Exemplul 2:

Activitate Ce faci?	Arii de competență De ce aptitudini ai avut nevoie? Ce anume ai învățat din această experiență?	EuroPASS Aptitudini/Abilități
Eu sunt cel mai mare dintre șase frați. De obicei, după școală am grijă de ei. Îmi place să gătesc. Nu folosesc cărțile de bucate. Am învățat de la bunica mea. Îmi place să încerc lucruri noi. Dacă am nevoie de anumite ingrediente le găsesc la noi în curte sau îi rog pe părinții mei să mi le cumpere. Uneori mai și improvizez, ca de exemplu, dacă nu am la îndemână un ingredient sau numărul de persoane la masă diferă. Câteodată mă mai ajută frații sau prietenii mei. Atunci eu sunt bucătarul șef și coordonez întreaga acțiune.	Am devenit o persoană responsabilă și sunt conștient de faptul că de mine depinde și altcineva. Știu cum să îi hrănesc, să îi spăl și să am grijă de frații mei mai mici.	☒ Aptitudini sociale ☒ Aptitudini organizaționale ☐ Aptitudini tehnice ☐ Aptitudini informatice ☐ Aptitudini artistice ☐ Alte aptitudini

7.3 Școala sau formarea profesională

Activități pe care le faci în afara orelor de curs

Întrebările de început pot fi:

- Cu excepția curriculum-ului obligatoriu, ai mai făcut și altceva în cadrul școlii, de exemplu ai fost membru al unei echipe sportive, al unui club sau al unei organizații – (sport, actorie, arta)?
- Ce curs opțional ai ales?
- Ce anume făceai mai exact?

Intervievatorul va dori să afle: în ce activități extracurriculare s-a implicat tânărul (sport, muzica, ziarul școlii, compania școlii, site-ul școlii, asistenta pentru alți elevi, munca de voluntariat, ajutor în organizarea unor excursii sau festivități)? Cat timp petrece desfășurând aceste acțiuni? De ce aptitudini/abilități are nevoie pentru a duce la bun sfârșit aceste lucruri? La ce nivel de competență se implica în bunul mers al acestora? Ce responsabilitate poartă pentru sarcinile pe care le are de îndeplinit? Ce a avut de învățat din aceste experiențe? De ce abilități a avut nevoie?

Exemplul 1

Activitate Ce faci?	Arii de competență De ce aptitudini ai avut nevoie? Ce anume ai învățat din această experiență?	EuroPASS Aptitudini/Abilități
<p>Pentru a doua oară, alături de 6 alte persoane, am organizat petrecerea școlară anuală, eu fiind responsabil cu muzica. În săptămâna de dinaintea petrecerii, împărțim chestionare în toate clasele pentru a afla ce muzică este populară printre elevi. Cu ajutorul unui văr de-al meu, asigurăm sistemul de sunet și eu aleg muzica (varul meu este DJ). Eu cu un prieten punem muzica la petrecere.</p>	<p>Știu foarte multe despre diferite genuri muzicale și am o colecție muzicală impresionantă. Știu cum să mulțumesc fani ai diferitelor genuri. Am învățat cum să organizez un eveniment de proporții (folosirea listelor de invitați, munca în echipă, coordonarea pe parcursul pregătirilor). Oamenii pot avea încredere în mine: când petrecerea începe, totul va merge ca la carte.</p>	<p>☐ Aptitudini sociale ☒ Aptitudini organizatorice ☒ Aptitudini tehnice ☐ Aptitudini informatice ☒ Aptitudini artistice ☐ Alte aptitudini</p>

Exemplul 2:

Activitate Ce faci?	Arii de competență De ce aptitudini ai avut nevoie? Ce anume ai învățat din această experiență?	EuroPASS Aptitudini/Abilități
<p>Am făcut parte din echipa de fotbal a școlii aproape tot anul, înainte de a mă accidenta la genunchi. Chiar și după ce m-am accidentat am continuat să mă duc la meciuri ca să îl ajut pe antrenor cu echipamentul de fotbal.</p>	<p>Trebuia să fiu în formă, chiar și pe perioada cât am fost accidentat. Și pentru asta trebuia să fac diferite antrenamente. Știu multe despre diverse tactici. Administratorul și antrenorul echipei se pot baza pe faptul că voi fi mereu prezent. Am ajutat la pregătirea echipamentului pentru meci.</p>	<p>☒ Aptitudini sociale ☒ Aptitudini organizatorice ☐ Aptitudini tehnice ☐ Aptitudini informatice ☐ Aptitudini artistice ☐ Alte aptitudini</p>

7.4 Implicare civică, socială și politică

Activități desfășurate în cadrul unor organizații de tineret, în cadrul clubului sportiv dar și activități în folosul comunității, a unei formațiuni politice, a cartierului, etc.

Întrebările de început ar putea fi:

- Faci munca de voluntariat: într-o organizație de tineret, într-un club sportiv, într-o organizație comunitară, în organizații ecologice, în grupuri de protecție a animalelor?
- Te implici în orice fel de activități politice? Ai participat la vreun marș sau protest?
- Ce anume ai făcut?

Intervievatorul va dori să afle: Dacă tânărul face munca de voluntariat: Ce anume face mai exact? Cat timp aloca acestei activități? De ce aptitudini sau abilități are nevoie pentru aceste activități? La ce nivel de competență este antrenat în aceste acțiuni? Ce fel de responsabilitate poartă? De ce abilități are nevoie pentru asta? Ce a avut de învățat în urma acestei experiențe?

Exemplul 1:

Activitate Ce faci?	Arii de competență De ce aptitudini ai avut nevoie? Ce anume ai învățat din această experiență?	EuroPASS Aptitudini/Abilități
In urma cu un an am început munca de voluntariat la un adăpost de animale, o dată pe săptămâna și în weekend. Hrănesc animalele, vorbesc cu papagalii și plimb câțele. Sunt prezent(a) atunci când vine medicul veterinar și îi răspund la întrebări și îl ajut să calmeze animalele. De asemenea, încerc să găsesc un proprietar animalelor, împart fluturași. Promovez protecția animalelor la școală și printre prieteni. Visul meu este să devin îngrijitor de animale.	Știu cum să am grijă de animale. Am învățat multe despre comportamentul și nevoile animalelor și îmi pot da seama dacă sunt bolnave. Doctorul veterinar zice că sunt cel mai bun asistent pe care îl are. Personalul adăpostului este de părere că sunt de încredere și că se pot baza pe mine pentru multe treburi pe care mi le-au încredințat.	☒ Aptitudini sociale ☐ Aptitudini organizatorice ☐ Aptitudini tehnice ☐ Aptitudini informatice ☐ Aptitudini artistice ☒ Alte aptitudini

Exemplul 2:

Activitate Ce faci?	Arii de competență De ce aptitudini ai avut nevoie? Ce anume ai învățat din această experiență?	EuroPASS Aptitudini/Abilități
De un an fac parte din echipa de fotbal a unui club pentru tineret. Sunt apărător pe dreapta. Visul meu este să devin un jucător faimos, ca Ioniță, de la Steaua. Momentan, m-am oferit voluntar să compun un imn pentru suporterii Stelei de la mine din cartier.	Știu cum să salvez aproape toate pasele pe care le primesc. Cel mai important însă e faptul că am învățat să lucrez cu și într-o echipă. Fiecare dintre noi știe ce are de făcut pe teren. Fără comunicare nu putem câștiga. Un imn pentru Steaua va însemna mult pentru comunitatea suporterilor!	☒ Aptitudini sociale ☐ Aptitudini organizatorice ☐ Aptitudini tehnice ☐ Aptitudini informatice ☒ Aptitudini artistice ☒ Alte aptitudini

7.5 Locul de muncă și experiența de lucru:

Lucruri pe care le faci în cadrul postului pe care îl deții sau experiența de muncă

Întrebările de început ar putea fi:

- Ai o slujba?
- Primești un salariu? Dacă da, cat?
- Ai încercat sa obții o astfel de slujba? Dacă da, cum?
- Lucrezi în principal singur sau într-o echipa, alături de alți colegi?
- Ai mai avut experiența de munca?
- Ce anume îți place la acest domeniu de activitate sau la aceasta profesie? De ce?
- Te-ai gândit la ce poziție ti-ar plăcea sa ocupi în acest moment?
- Cum ti s-a părut experiența unei slujbe pana acum?

Intervievatorul va dori sa afle: Cu ce anume se ocupa tânărul? Ce experiențe de munca a mai avut pana acum? În ce condiții (practica, slujba plătită, slujba sezonieră)? Cat timp a petrecut la acest loc de munca? De ce aptitudini/abilități a avut nevoie în cadrul acestei slujbe? Ce responsabilități a avut fata de anumite cerințe sau persoane? Ce a avut de învățat? Ce așteptări sunt din partea lui? De ce abilități are nevoie pentru a reuși?

Exemplul 1:

Activitate Ce faci?	Arii de competenta De ce aptitudini ai avut nevoie? Ce anume ai învățat din această experiență?	EuroPASS Aptitudini/Abilități
Livrez ziare și pliante în fiecare sâmbătă, indiferent de vreme, pentru a câștiga ceva bani cu care să mă pot duce în cluburi sau sa mă pot duce sa dansez cu prietenii mei. Asta îmi ia cam trei ore. Câteodată, dacă afară este urât, mă mai ajută prietenul meu și astfel termin mai repede și împart banii cu el. Faptul că nu trebuie sa fiu foarte punctual mi se pare convenabil: îmi permit din când în când sa încep mai târziu.	Sunt o persoana de încredere. Oamenii se pot baza pe mine sa le livrez ziarele în timpul stabilit. Sunt, de asemenea, foarte comunicativ. Daca este încuiat, sun la ușa pentru a livra cat mai multe ziare.	☒ Aptitudini sociale ☒ Aptitudini organizatorice ☐ Aptitudini tehnice ☐ Aptitudini informatice ☐ Aptitudini artistice ☐ Alte aptitudini

Exemplul 2:

Activitate Ce faci?	Arii de competenta De ce aptitudini ai avut nevoie? Ce anume ai învățat din această experiență?	EuroPASS Aptitudini/Abilități
Vând ziare aproape în fiecare zi, dar în special în week-end, indiferent de vreme, pentru a-mi ajuta familia cu bani. Când e vreme rea, îmi poate lua toată ziua. Une-ori mă mai ajuta fratele și sora mea, ca să termin mai repede și apoi împărțim banii. Îmi place când vând cât mai multe ziare căci uneori sunt plătit per ziar.	Sunt o persoana de încrede. Dacă un client mă refuză eu insist ca să pot vinde cât mai multe ziare. Sunt conștientă de faptul ca am o responsabilitate în cadrul familiei mele.	☒ Aptitudini sociale ☒ Aptitudini organizatorice ☐ Aptitudini tehnice ☐ Aptitudini informatice ☐ Aptitudini artistice ☐ Alte aptitudini

7.6 Stare de bine și sănătate:

Lucruri pe care le faci pentru a arăta și a te simți bine și sănătos.

Întrebările de început ar putea fi:

- Cum ai grijă de felul în care arăți?
- Ce mănânci?
- Iți gătești singur?
- Iți faci singur cumpărăturile?
- Porți diferite haine pentru diferite activități?

Intervievatorul va dori să afle: Ce semnificație au pentru tânăr o dieta echilibrată și aspectele legate de sănătate? Ce importanță acordă tânărul aspectului, hainelor, frizurii și trăsăturilor fizice sau modificărilor corporale? Cât timp alocă îmbunătățirii aspectului? Cât de preocupat(a) este de propria sănătate?

Exemplul 1:

Activitate Ce faci?	Arii de competență De ce aptitudini ai avut nevoie? Ce anume ai învățat din această experiență?	EuroPASS Aptitudini/Abilități
Ridic greutatea acasă în fiecare zi ca să devin mai puternic și ca să arăt mai bine. Am un set de exerciții de la un prieten care se duce la sală.	Sunt concentrat asupra unui scop bine determinat. Vreau să îmi ating țelul de a avea un corp bine făcut. Am făcut progrese și acest lucru mă motivează. Nimeni și nimic nu mă poate face să renunț la exercițiile mele zilnice.	☒ Aptitudini sociale ☐ Aptitudini organizatorice ☐ Aptitudini tehnice ☐ Aptitudini informatice ☐ Aptitudini artistice ☐ Alte aptitudini

Exemplul 2:

Activitate Ce faci?	Arii de competență De ce aptitudini ai avut nevoie? Ce anume ai învățat din această experiență?	EuroPASS Aptitudini/Abilități
Îmi respect tradiția împletindu-mi părul și purtând fuste largi. Familia mea cultivă legume și pomi fructiferi ca să avem ce mânca. Acest lucru depinde foarte mult de vreme și mie îmi ia cam două ore pe zi să îmi îndeplinesc sarcinile.	Am învățat multe despre cultura mea și tradițiile ei. Vreau să îmi ating țelul de a fi acceptată de comunitatea mea. Faptul că progrez mă motivează să învăț cât mai multe. Am învățat de câtă apă are nevoie grădina și când trebuie udată, am învățat despre ce fel de nutriție am nevoie. Știu că familia mea se bazează pe mine și acest lucru mă motivează.	☒ Aptitudini sociale ☒ Aptitudini organizatorice ☐ Aptitudini tehnice ☐ Aptitudini informatice ☐ Aptitudini artistice ☐ Alte aptitudini

7.7 Situații specifice de viață : Experiențe dificile de viață prin care ai trecut și soluțiile la care ai recurs.

Întrebările de început ar putea fi:

- Ai avut vreodată, sau a avut cineva apropiat ție, probleme cu:
 - Separarea familiei.
 - Situații în care ai fost privat(a) de ceva.
 - Situații în care ai rămas fără adăpost.
 - Boala.
 - Sarcina.
 - Închisoare.
 - Situații în care ai fost în grija cuiva.
 - Probleme de sănătate
 - Abuz de substanțe (droguri, alcool).
- In ce fel ai fost implicat?
- Mai sunt anumite aspecte, dintre acestea, care va afectează viata?
- Daca da, cum va descurcați?
- Ce experiența ai acumulat?
- Ce concluzii trageți din aceste experiențe?

Intervievatorul va dori sa afle: Prin ce situație specifica a trecut tânărul? Ce anume a făcut tânărul în aceste situații? Ce responsabilitate poarta? Ce a avut de învățat? De ce abilități/ aptitudini a avut nevoie pentru a face fata acestor situații?

Exemplul 1:

Activitate Ce faci?	Arii de competenta De ce aptitudini ai avut nevoie? Ce anume ai învățat din această experiență?	EuroPASS Aptitudini/Abilități
Mama mea a fost bolnava timp de mai multe luni. Eu cumpăram medicamentele, cumpăram cele necesare și făceam de mâncare și aveam grijă de cei trei frați și surori mai mici ai mei.	Am învățat sa renunț la interesele mele. Am avut nevoie de multa răbdare și a trebuit să pun nevoile mamei și ale fraților mei înaintea nevoilor mele. A trebuit sa fac față unor treburi mai puțin plăcute. Sunt discretă deoarece am promis să nu vorbesc despre anumite momente din familia mea. Știu că o criză trebuie depășită. Sunt sigură că, cât de curând, vor veni și momente mai bune.	☒ Aptitudini sociale ☒ Aptitudini organizatorice ☐ Aptitudini tehnice ☐ Aptitudini informatice ☐ Aptitudini artistice ☐ Alte aptitudini

Exemplul 2:

Activitate Ce faci?	Arii de competenta De ce aptitudini ai avut nevoie? Ce anume ai învățat din această experiență?	EuroPASS Aptitudini/Abilități
A trebuit să trec printr-o perioadă de mai mulți ani în care nu am avut o locuință stabilă. Tatăl meu avea niște probleme de sănătate. Timp de două săptămâni nu am avut adăpost.	A trebuit sa mă descurc în situații noi. A trebuit să învăț să devin independent și să îmi apăr interesele. Cred că aş fi în stare să fac față unei noi situații de criză dacă ar fi nevoie.	☒ Aptitudini sociale ☒ Aptitudini organizatorice ☐ Aptitudini tehnice ☐ Aptitudini informatice ☐ Aptitudini artistice ☐ Alte aptitudini

7.8 Aptitudinile și abilitățile mele (nume, prenume)

Sumar al tuturor activităților și competențelor de transferat în CV-ul EuroPASS

Extrase din primele exemple anterioare:

Activitate Ce faci?	Arii de competența De ce aptitudini ai avut nevoie? Ce anume ai învățat din această experiență?	EuroPASS Aptitudini/Abilități
<p>Fac parte dintr-un grup de break dance de acum o jumătate de an. Suntem 8 dansatori, 6 băieți și 2 fete. Ne antrenăm o dată pe săptămână, timp de trei ore, și iau parte la antrenamente în mod regulat. Mai practic și acasă mișcărilor și pozițiile. Am adus idei noi vis-à-vis de coregrafia noastră și mi-am creat chiar și un moment solo. Luna trecută am luat parte la două evenimente în cartierul nostru, ambele bucurându-se de un mare succes.</p>	<p>Am învățat cum să îmi controlez trupul. Sunt capabilă să contribuie la modelarea prestației noastre. Am reușit să devin o persoană de încredere și un membru de vază al grupului. După două prestații cu publicul sunt în stare să îmi controlez mai bine emoțiile în situații similare.</p>	<p>Aptitudini sociale Sunt o persoană de încredere, modestă și disciplinată. Am dovedit aceste calități în cadrul grupului de break dance.</p> <p>Aptitudini artistice Ca dansator într-un grup de break dance pot face multe figuri și poziții. Pot să creez momente solo și să le combin cu întreaga coreografie.</p>
<p>Mama mea se ocupa de toate dar sunt anumite lucruri pe care le fac și eu deoarece îmi face plăcere. Îmi place să gătesc. Mă inspir din cărțile de bucate. Eu mă duc să cumpăr ingredientele. Mă ocup de întreaga masă. Uneori mai și improvizez, ca de exemplu, dacă nu am la îndemână un ingredient sau numărul de persoane la masă diferă. Câteodată mă mai ajută frații sau prietenii mei. Atunci, eu sunt bucătarul șef și coordonez întreaga acțiune.</p>	<p>Când îmi place un anumit lucru, pot să îl duc până la capăt. Eu fac planificarea. Pot să organizez întregul proces (timpul sunt vitali). Știu cum să mă adaptez oricărei situații. Sunt capabil să organizez o întreagă echipă.</p>	<p>Aptitudini sociale Muncesc independent și într-o manieră bine pusă la punct. Reușesc să duc planurile la bun sfârșit.</p> <p>Aptitudini organizatorice Cel mai mare succes îl am atunci când gătesc. Caut noi rețete, cumpăr ingredientele și gătesc, uneori alături de alte persoane. Am învățat să fiu bine planificat și să coordonez alte persoane.</p> <p>Alte aptitudini Hobby-ul meu este gătitul. Am învățat foarte multe pe cont propriu, fie din cărți sau de la televizor.</p>
<p>Pentru a doua oară, alături de 6 alte persoane, am organizat petrecerea școlară anuală, eu fiind responsabil cu muzica. În săptămâna de dinaintea petrecerii, împărțim chestionare în toate clasele pentru a afla ce muzica este populară printre elevi. Cu ajutorul unui văr de-al meu, asigurăm sistemul de sunet și eu aleg muzica (vărul meu este DJ). Eu cu un prieten punem muzica la petrecere.</p>	<p>Știu foarte multe despre diferite genuri muzicale și am o colecție muzicală impresionantă. Știu cum să mulțumesc fani ai diferitelor genuri. Am învățat cum să organizez un eveniment de proporții (folosirea listelor de invitați, munca în echipă, coordonarea pe parcursul pregătirilor). Oamenii pot avea încredere în mine: când petrecerea începe, totul va merge ca la carte.</p>	<p>Aptitudini sociale Pot să lucrez foarte bine atât pe cont propriu, cât și în echipă. Am demonstrat aceste abilități în organizarea petrecerilor școlare. De exemplu, am fost responsabil cu muzica (selecțiile muzicale, sistemul audio și DJ-ul).</p>

Activitate Ce faci?	Arii de competenta De ce aptitudini ai avut nevoie? Ce anume ai învățat din această experiență?	EuroPASS Aptitudini/Abilități
<p>In urma cu un an am început munca de voluntariat la un adăpost de animale, o data pe săptămână și în weekend. Hrănesc animalele, vorbesc cu papagalii și plimb căței. Sunt prezent(a) atunci când vine medicul veterinar și îi răspund la întrebări și îl ajut să calmeze animalele. De asemenea, încerc să găsesc un proprietar animalelor, împart fluturași. Promovez protecția animalelor la școală și printre prieteni. Visul meu este să devin îngrijitor de animale.</p>	<p>Știu cum să am grijă de animale. Am învățat multe despre comportamentul și nevoile animalelor și îmi pot da seama dacă sunt bolnave. Doctorul veterinar zice că sunt cel mai bun asistent pe care îl are. Personalul adăpostului este de părere că sunt de încredere și că se pot baza pe mine pentru multe treburi pe care mi le-au încredințat.</p>	<p>Aptitudini sociale Sunt o persoană de încredere și responsabilă. Sunt un bun observator și sunt atent la nevoile altor persoane. Am dovedit aceste abilități în cadrul muncii mele de voluntariat la un adăpost de animale.</p> <p>Alte aptitudini Iubesc animalele. De mai mult de un an fac muncă de voluntariat la un adăpost de animale. Hrănesc și îngrijesc animalele de acolo și încerc să găsesc un cămin pentru unele dintre ele.</p>
<p>Livrez ziare și pliante în fiecare sâmbătă, indiferent de vreme, pentru a câștiga ceva bani cu care să mă pot duce în cluburi sau să mă pot duce să dansez cu prietenii mei. Asta îmi ia cam trei ore. Câteodată, dacă afară este urât, mă mai ajută prietenul meu și astfel termin mai repede și împart banii cu el. Faptul că nu trebuie să fiu foarte punctual mi se pare convenabil: îmi permit din când în când să încep mai târziu.</p>	<p>Sunt o persoană de încredere. Oamenii se pot baza pe mine să le livrez ziarele în timpul stabilit. Sunt, de asemenea, foarte comunicativ. Dacă este încuiat, sun la ușă pentru a livra cât mai multe ziare.</p>	<p>Aptitudini sociale Sunt sincer cu alte persoane, sunt comunicativ și sunt de încredere când vine vorba de munca mea. Am demonstrat acest lucru prin slujba mea, livrarea de ziare.</p>
<p>Ridic greutatea acasă în fiecare zi pentru a deveni mai puternic și ca să arăt mai bine. Am un set stabilit de exerciții de la un prieten care se duce la sală.</p>	<p>Sunt concentrat asupra unui scop bine determinat. Vreau să îmi ating țelul de a avea un corp bine făcut. Am făcut progrese și acest lucru mă motivează. Nimeni și nimic nu mă poate face să renunț la exercițiile mele zilnice.</p>	<p>Aptitudini sociale Mă consider o persoană cu voință și disciplinată deoarece, ca orice atlet, mă antrenez zilnic.</p>
<p>Mama mea a fost bolnavă timp de mai multe luni. Eu cumpăram medicamentele, cumpăram cele necesare și făceam de mâncare și aveam grija de cei trei frați și surorii mai mici ai mei.</p>	<p>Am învățat să renunț la interesele mele. Am avut nevoie de multă răbdare și a trebuit să pun nevoile mamei și ale fraților mei înaintea nevoilor mele. A trebuit să fac față anumitor situații mai puțin plăcute. Sunt discretă deoarece am promis să nu vorbesc despre anumite momente din familia mea. Știu că o criză trebuie depășită. Sunt sigură că, cât de curând, vor venii și momente mai bune.</p>	<p>Aptitudini sociale Sunt sensibilă când vine vorba de alte persoane și țin cont de nevoile lor. Am obținut această abilitate după ce am îngrijit-o pe mama mea în lunga perioadă de timp în care a fost bolnavă.</p> <p>Aptitudini organizatorice Pot să coordonez mai multe lucruri în același timp; sunt o persoană responsabilă și îmi îndeplinesc sarcinile la timp. În perioada în care mama mea a fost bolnavă, eu am preluat grija casei și a fraților și surorilor mei mai mici.</p>

